

Аталану сүлөпө

А.П. Давыдов: «Чи кирли — клиентсен кәмәлне тивәстәрессе»

(Вәсә. Пусл. 1-мәш стр.).

Сәмаха тытрә сәнә ертүсә. Евросав есәсем туса ирттернә хысһән «Моргаушрайбыт» чикләл явалләхлә обществара малтанхи пекех сәвә, ата-пушмак юсамалли цехсем, парикмахерски еслет. Кунта

ләхә тапса тәнинә сирәплетекен типә цифрәсем. Мән чухлә сәннән пурнәсә, шухәш-кәмәлә пытаннә вәсенчә? Сәмәли-ха тата ертүсәне хәйсән еснә пәлекен аста специалистсене пәр-пәрне аңланакан, клиентсен шухәш-кәмәлне мала ху-

кәшер ларчә, тепәр икә мастераң — 4,5 пиншер тенкә, тепәр иккәшән — 4 пине яхән.

Ку мән сәнчән калат? Александр Платонович кадрсен ыйтәвнә тәпә хуни ахалә пулманни сәнчән. Коллективра вай хуракансем клиентсен ыйтәвнә мала хуни сәнчән.

КОЛЛЕКТИВ УСӘМӨН ВАРТНАЛХӘ СИНЧӨН МАЛАЛЛА.

— Йәлтәх клиентсем ыйтнә пек тавәр. Хамәршән тақаклә пулсан та, — 33 сүлхи ертүсән сәк сәмахәсем халә хай ертсе пыракан коллектив есәнчә тәп шәнәр пулса тәрасәсә.

Сәванпах өнтә паян кунта кәпә-тумтир сәлеттерекән, хәйсән ата-пушмакне сәнетес кәмәлпа килекенсен йышә тә үссә пырат. Хәйсән ыйтәвнә пахаләхлә, кәске вәхәтрах тивәстәрессе.

Кадрсен ыйтәвә предприятитә аталанәвнәчә пысәк вярән йышәннән кунта сәкна паләртмасәр иртме сук. Коллективра нумай сүл вай хуракансем чылайың. Мәншән тәсен Александр Платоновичән йышә тәпрен сәнетес шухәш нихәсан та пулман. Йывәрләхә, паянхи пурнәс ыйтнине, унән хәвәртләхнә чәтайманнисем, сәнәллә еслеме хәнәхайманнисем хәйсәмех коллектив юхәмәнчән тухрәс. Дисциплина сәмахра та коллективра «винтиксене» кәшт хытармалли тәсләхсем та пулмарәс мар. Сәнәрен килекән специалистсем предприятини сәләхәсән асәннә правилисене шайлаштарни: аста квалификациялә пулни те кускәретех.

В.К. Маринова, Л.А. Столярова сәвәсәсем ытисемшән ыра тәсләх пулса тәрасәсә. Л.В. Федотова кәске вәхәтрах есә хәнәхә ситрә, пултарулахла паләрма пусләр. Е тата сәвә производствин мастерна Л.А. Языкова илер. М.П. Борисовән ылтән аллисем тата миәс сәннән ата-пушмак кун-сүлне тәсман-ши? Емәрәпех предприятитре вай хунә И.А. Федотова коллективән ашши, чунә тәсен те йәнәш пулас сук.

АВТОРАН. КОЛЛЕКТИВ АВТОРИТЕТЧӘ УСНИ СИНЧӨН КАЛАСАН ТЕПӘР ТӘСЛӘХ ПИРКИ. 1 кварталта Чәваш Республиканичи Вәрентү, сәмраксен политикни министрствин урлә республикәри 13 шул-интерната сәмсә инвентарь сәлесе памалли тендера выласа илчә. Муркашсем сәленә минтерсемпе утилялсем, матрассем паян Патәрьеләнчи, Куславккәри, Йәпрәсри ачасен интерначәсен ситрәсә өнтә. Паян кол-

лек, «Волга», «Лидер», «Хлебобороб», «Рассвет» хушәләхсем те ес тумтирәсене кунта сәлеттерчәс.

— Паян ес пүлмәмнәчә заказсем кәтсе ларнипе малаллах каяймастан, — тет Александр Платонович.

Вәл тәрәшнпех өнтә Канаш хулинчи больница есәнәсем паян илемлә ес тумтирәсә сүресәсә. Республикара сәс мар, Мускавах ситрә вәл заказсем шыраса. Икә сүл каялла юлтәшә урлә пәррәмәш киләшү тунә Черкизово пасаренчә паян чәваши сәмрәк Давыдова хәйсән пәлвәшә вярәнне хурсах йышәнәсәсә.

Тәсәсәрех пәхәр-ха Муркаш пасаренчә илнә блузкәр сине: «Моргаушрайбыт» сәленәсәкә мар-и-ха? Мәншән асла калатәп тетәр-и? Сәк икә сүл хушшинчә кунта еслекенсем Черкизово пасарне валли миәс пин шифон блузка, вельвет жилетсем сәлесе пачәс-ши? Паян вәсән Рәсфәйән тәрлә регионәсенчә юратсах тәхәнәсәсә.

Усәм түрех килет тетәр-и? Юмахра сәс вәл пурнәс пыл та сү пырат. Пурнәсра вара өмәт хушәласси те начасах. Сухату-тәкәксәр та мар. Мускав пасарне валли сәленә курткасен пәррәмәш партиә — 1,5 пин шук та паян складрах вяртәт, ав. Заказчиксем те сирәп ыйтәсәсә-сәкә. Сәлесе пәтернә сәре модәрән тухма өлкәренә курткасем паян коллективра вай хуракансене пурнәс уттинчән юлмалла марри пирки тепәр хут асилтерәсәсә.

КОЛЛЕКТИВАН АТАЛАНУ СҮЛӨН СӘНӘ СТРАНИЦЕСЕМ. «Моргаушрайбыт» чикләл явалләхлә обществә чәннпех те халәхшән есленине, тәрәшнине кәтартакан сәләссене татах та пур. Аса иләр-ха: совет саманичә мән чухлә ялта районти халәхән йәлә ыйтәвәсене тивәстәрекән сүртән филиаләсем еслетчәс. Ситмен пурнәс вәсен алакне те хурпә. Александр Платонович тәрәшнпә, сине тәнипе вәсене те пәрин хысһән теприне «чүн» кәме пусләрә. Каткәссипе Йүскасси яләнчә «Моргаушрайбыт» филиаләсем паян вярәнти халәх ыйтәвәсене тивәстәрәсәсә. Мән те пулин сәлеттерме, юсама вәсем Муркаша килсе сүремәсәсә. Сәвә цехә кашни кунәх еслет, эрнере икә хушчән парикмахерсем вярәнә тухасә. Мән тери меллә сәкә ял сыннишән. Сапла майпа тата тепәр 7 сын ес вярәнлә пулчә.

райәнчә хәйән аләкәсене яриех үсә.

Кәсал мар пулсан, тепәр сүл Москакассине те сәв телей килсе сәпмалла. Кун пирки Александр Платонович халә хай ашәнчә сәс өмәтленет-ха.

— Укәнместәр-и сәван чухлә укса-тенкә чиксе хунәшән, — асәрханарах ыйтатәп эпә (ең аңман чух асәннә предприятие юсаса сәнәрен еслеттерме тухса кайнә 5 миллион укса таврәнаймасса та пултарни сәнчән шухәш шухәшлама пултаракан пирән хәш сәннә та шиклентермелле — авт.).

— Малтанхи бизнесран илнә уксана сәкәнә ятам. Банкирсем кредит парса, юлтәшәсем юсав өнәпә пулшәрәс. 3 сүлта таврәнмалла сәк сумма. Халләхә сәв паләртнә графикпа кил-

Мәшәрә Татьяна Георгиевна — юрист-адвокат. Унән аңланәвә сунатлантарса-хавханлартарса пырат Александр Платоновича. 3 сүл сүрәри пәчәк хәрә Юлия вара, халләхә ашә килте сук самантсене хәвәтрах кәсетес тесе те пуль, акалчан чөлхине «шәкәлчәт». Таван Анастри Панклинчи кил-сүрта сәнетсе пысәклатә өмәчә пур-ха.

— Халләхә аңа валли вәхәт та, укса та сук, — тет А.П. Давыдов.

Пысәк өмәтсем пурнәспанаси коллектив ситәнәвәнчән килнине аңланса өнтә унән сирәпләхәшән тәрәшәтә. Пәрле канма та вәхәт тупасәсә. Сүралнә куна кунта кәнтәр алачә вәхәтәчә чөйпә, торпта паллә тәвасәсә, профессии явнә вара — кафе. Кәсал, ав, Йүскассинчи «Акатуя» коллективпа тухса кәчәс. Эрех-сәрапа иртәхекенсем сук кунта паян. Хай те спорта юратаканскер, Александр Платонович сәк «чире» пурне те «өртә». Район шайәнчи амәртусенчә «Моргаушрайбыт» яланә малта. Сәнесе илнә кубоксем 15рен те иртрәс. Хәйсән волейбол команди вәсен. Тумне те хәйсәмех сәленә. Кәсалхи кәркуннәрен пулсаса «Моргаушрайбыт» чикләл явалләхлә обществә кубокне сәнесе илессинчән ирттерекән амәрту район летописчәне кәрсә юлма пулчә.

Сәкән пек ыра йәлана сарасишән укса-тенкә хәрхемест ертүсә. Районти спортсменсене тәтәшәх республика, Рәсфәй шайәнчи амәртусене кәйса килме укса-тенкәпә пулшәтә. Пәлтәр В. Егорова ячәллә ачасемпә сәмрәксен спорт шулне 100 пин тенкәләх «Бурән» илсе пачә. Май килнә таран предприятитре вай хуракансене укса-тенкә тәлвәшәнчән йывәрләх сиксе тухсан та пулшәсәсә кунта. Хваттер илнә чухнә вәхәтләх укса-тенкә парса пулшәнә тәсләхсем те пәрре мар пулнә.

Александр Платонович сәкна лайәх аңланат: йәлтәх сәннән шухәш-кәмәләнчән пусланат. Кәмәлпа тунә ес те аңат. Сәванпах пулә аңа конкуренци те шиклентермәст. Ку өнәпә те унән шухәшәсем сирәп.

— Кашни клиентпа уйрәм чөлхе тупмалла, — тет вәл. Кәсәх кунти клиентсене компьютер сине кәртәс. Апла пулсан, сүралнә кун ситсен, уявсем умән «Моргаушрайбыт» клиентсән ячәпә саламлә телеграммәсем йышланма пусләс. Кунти пулшәсәсемпә пәрмаях уса куракансене парнесем, дискон-

Сәксем өнтә «Моргаушрайбыт» пултарулла хәрәсем - сүс хитре касакансем: М.Г. Шатрова, А.Н. Смирнова, Н.И. Захарова.

аренда йәркипе усәлнә ветеринари, медицина аптекисем, мемориал компаниә, Билайн сыхәнәвән точки те халәхә кирләскәрсемех.

Пысәк квалификацияләл специалист пулсан, холодильник-телевизор юсамалли цех та паян тәсен паян усма пулат те-ха. Ку өнәпә проблема пуррипе А.П. Давыдов ку йывәрләхән тухмалли сүл-йәре сапла курайт: паян вәл Шупашкарти «Рембыттехника» предприятитре киләшү тума хәтәрленет. Йәлари техникана унти специалистсем юсаса пама хирәс мар.

Икә сүла яхән тапхәрта (2004 сүлхи августән 5-мәшәнчән ертсе пырат А.П. Давыдов «Моргаушрайбыт» чикләл явалләхлә обществәна) вәл йывәрләх авәрне аңса ларнә предприятитре сәв лакәман туртса кәларчә сәс мар — паян «Моргаушрайбыт» районти ыра ятлә, еслеме пултаракан, кунран-кун аңәсләрах вай хуракан предприятитре. Сәк цифрәсем хәйсәмех каласәсә кунти үсәмсем сәнчән.

ТАНЛАШТАРӘР: 2005 сүлта асәннә коллектив пәтәмпә 2 миллион та 116 пин те 400 тенкәләх тәрлә пулшәсәсем панә. Урәхла каласан, 2004 сүлхипә танлаштарсан, умри тәлләсене 326,9 процент чухлә пурнәспәнә.

Кәсалхи сүр сүл пәтәмләтәвнә тишкерер. Пәтәмпә сүлталәк пусләнәранпа 1 миллион та 649 пин те 300 тенкәләх йәла пулшәвнә панә. Е иртнә сүлхи сәк вәхәтринчән 137,6 процент. Уйрәм сәнсене кәпә-тумтир сәлесе парассипе 130,9 процентпа танлашәт. Кәпә-тумтир, ата-пушмак, сәхет юсанисәр пусле ытти пулшәсәсене пәтәмпә 343,2 процент чухлә пурнәспәнә.

Кусем вәсем коллективән еслес кәмәлә пысәк пулнине, унән ертүсән халәхә есләттерес пултарасләхә, малтуртәм-

ракан коллектива чәмәртама. Мән чухлә пулнә вәсем малтанхи чәрмәвсем, йывәрләхсем?

Александр Платонович сәкна лайәх аңланат: паян пурнәс ыйтнә пек еслесен, сынсән шухәш-кәмәлне мала хурсан сәс йывәрләхсене сәнетерме, ыра ят сәнесе илме пулат. Сәванпах пулә ертүсә тилхәпине алла илсенех түрех парикмахерскине хупат. Мәншән? — 15 сүл каялла.

— 20 сүл каялла. Ака, мәнле хуравланә парикмахерсем Александр Платонович хәйсәнчән юлашки хут хәйсән асталәхнә хәсан үстерни пирки ыйтсан.

Капла еслеме юрамасть — ун чухнә пусра мәлтлетнә пәррәмәш шухәш ку. Шупашкарти «Облик» вәрентү комбинәтнәчә мастерсене кунта чәнсе илет. Кайран парикмахерсем хәйсән унта кәйса вәренәсәсә. Парикмахерскинчи тепәр икә мастер Хусанти «Кредо» студире хәйсән пәлвәпә асталәхнә паянхи кун ыйтнә пек туптасәсә. Шупашкарти «Магия» парикмахерсен салоненчә вәренни те паян «Моргаушрайбыт» парикмахерсене хәйсән өнне клиентсене сәвәрма май парат. Сүлталәк хушшинчә хитре прическа парнелекнем пурте хәйсән квалификацияне үстерчәс.

Паян вара кунти мастерсем хуларисенчән пәрре те кая мар. Ирттермәсә пулсан.

А.Н. Смирнова, Н.И. Захарова, М.Г. Шатрова тата ытти парикмахерсем, чәннпех те, ыра сәмаха тивәс.

— Хаксем та хуларинчән каях пек мар-ха, — шахвәртса ыйтатәп А.П. Давыдовран. Кәмәлән, аңланмалла хирәсләт:

— Сүсә кастарса, сәрласа, хитре прическа тума хуларә 1000 тенкә тухса каят. Пирән патра 300 тенкәпә сәк илеме парнеләсәсә.

Тәрәшулла еслес килмесәр епле-ха. Еснә кура түлвә те. Ака, пәр-икә цифра илсе кәтаратәп. Июнь уйәхәнчә икә парикмахерән ес укси 7,5 пин тен-

В.К. Мариновапа Л.А. Столярова пите маттур сәвәсәсем. Юбка, блузка е костюм - темән те сәләсә вәсем.

лектив Чәваш Енти ытти интернасенчи ачасене сәванәс парнеләссипе тимлет. Кун пек массәллә заказсене «Моргаушрайбыт» сәвәсәсем пәррәмәш сәлеме сәс өнтә. Сүлталәк сүрәра районти чылай предприятитре организацине «тәхәнтартрәс» вәсем. Районти тәп больницәри сывләх хуралсипем сәленә тәпәл-тәпәл халәтсемпә сүресәсә. «Моргаушагропромхими», Ильич ячәпә, Ленин ячәпә хиспеленә-

Специалистсене астан тупатәр?

— Йәлтәх малтан йәла ыйтәвәсене тивәстәрес сферәра вай хунәскәрсемех, — хуравлатә ертүсә.

Ситес вәхәтра тата 15 сын хәйсән юратнә есәпә тимләе пусләс. Пурнәснә чүн киләштернә профессипе сыхәнтәрме өмәтленнә сынсәмшән сәкәнән хакли мән пултәр. Сапла вара сәк кундәсә «Моргаушрайбыт» черетлә тепәр филиалә Ту-

клиентсем сивә шыв е вәри шыв, е чөй есә пултарәс. 20 литр кәрекән сәк оборудованине вәл туяма пәхса хунә өнтә. Заказсем йышланса пыни сәвә цехне пысәклатма ыйтат. Ку та асәннә коллектившән пурнәспанмалла мар есәсем мар. Коллектив пурнәсәпә пурәнса, тен, киле валли те вәхәт ситмест пулә.

Вулакансене кәсәклантарнине шута илсе. А.П. Давыдов Шупашкарта хунямәшән хваттернәчә пурәнәтә.

тлә картокәсем парәс. Апла пулсан, тәрлә пулшәсәсем йүнәрех хаксемпә пулсә вәсемшән.

Сәванпа та малашне «Моргаушрайбыт» чикләл явалләхлә обществән клиентсән йышә татах үсәсси пирки пәр иккәленү те сук. Коллективән сүлрех асәннә өмәчәсем пурнәспанаси пирки те.

Л. ТУКТИНА.

Автор сән үкерчәкәсем.